

20100

pres-kliping • press-clipping

NOVINSKA DOKUMENTACIJA
NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 608-1-1572-1

Isečak iz lista
Newspaper cutting

НОВА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ

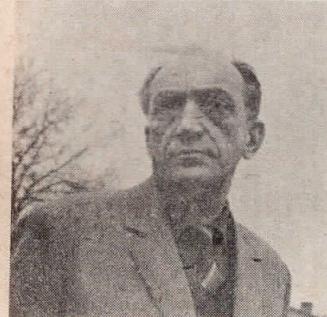
22. 1. 1972

ОНА ШТО НЕ ИСЧЕЗНУВА

ОВОЈ ПАТ
СО:

Никола

Мартиноски

Имав 5 години, се уште беше турско и нешто подоцна појдов на училиште со фесче на главата. И Скопје беше такво, еден голем фес, турска калдрма на сакаде населена со алвации, бозации, салепции. Аругиот дел од животот се одвиваше по црквите, по цамиите, по еврејските авари. Од тогаш до денес, три големи војни ми го одбележаа сеќавањето. Паметам вејројатно је што мора да се запамети од едно време што секавично се менува, што уничтува и раѓа, што секавично тече. Ги паметам последните два фотографи, Горѓи и Димитар Зографски. Кај овој последниот чи ракував на 15-годишна возраст заедно со покојниот Томо Владомирски. Сигурно е дека овој период од мојот живот и менталитетот што го условуваше, ги подготви во моето сликарство

„Свадбите“ и некои други теми и циклуси што ги насликав дури многу подоцна.

создавање
нешто ново

Пред триесеттите години на веков појдов во „светот“ и се сретнав со нови други средини; се школував во Букурешт и во Париз и кога се вратив овде, можев да речам дека го знам и занетот, а доста и за уметноста. Но времето на моето отсуство го имаше многу изменето и самото Скопје. Ни

несе за првите манифестиции на уметноста. Имаше во некогашното Музичко училиште една или две прос тории за изложби.

„Ефимија“ беше покренувач на живи средби во сликарството, музиката, во пејзажата. Душан Неделевик беше неуморен посредник во тие средби, проследувајќи ги често со свои коментари.

Имав мало ателје во нашата стара кука и тоа всушност беше одаја од десетина квадрати. Чинам дека таму ги насликав своите најдобри слики. Некаде од 1937 година работев како сценограф во театарот за

СКОПЈЕ НА МОЈАТА МЛАДОСТ

когаш порано не се случува во културниот живот толку разновидни и живи нешта. Постоеше народен музеј, каде покрај фолклорот постоеше и сликарски оддел, и Народниот театар, каде имаше артисти кои сега се уште се во живот. Постоеше и друштво на пријатели на уметноста „Ефимија“ и тоа многу придо-

едно со Владомирски и со Џицо — Поповик. Секоја не дела имаше по една премиера и се разбира, за секоја премиера ние правевме нова сценографија. Не треба да објаснувам дека имаше многу работа и многу енергија во сето тоа. Примитивизмот, невкусот, сето тоа се уште наголемо и наслекаде постоеше, како што пос-

тоеше и калта и нехигиената. Нештата се менуваат по бавно одошто ние би сакале. Па сепак, нешто се менуваше и на нас падна заачата тоа менување да го забрзаме колку што се може. Во еснафските куки, како што никогаш не влегла подруга слика од иконите над кандилницата, требаше да се отвори место за новите и за тоа време неверојатно смели платна. Моята задача и задачата на моите врсници беше да го создаваме новото. Првите колекционери на модерната ликовна уметност полека, но сигурно излегуваа од сенката на вековната зачманост.

НОВИ ФОРМИ

Годините минуваат и животот го донесуваше своето. На секој план работите добиваат нови форми. Чаршиите од мојата рана младост полека ги разјадуваше новиот и повитален вид на животот. Социјалните и урбани промени ја осликуваа во нашите очи својата присуност. Времето на последната војна беше зад нас, револуцијата ја извојува победата и пред нас стоеше заачата да го обновиме и да го развиеме духовниот живот во градот и во земјата. Со Личеноски и Коломан го формирараме училиштето за ликовна уметност. Во пазувите на еден град, што не така одамна толку личеше на турска касаба, се раѓаше еден нов град и едно ново време, среќе кое растеше и духот, цела генерација млади уметници чии учители ние бевме. Сега тоа се познати уметници; Мазев, Шумка, Грабуловски, Митриќевски и други. По 25 години, колку што не делеа од последните зографи ние присуствувааме на едно вистинско чудо.

К. ЧЕМЕРСКА